

Punct de vedere EY: Proiectul de amnistie fiscala: o solutie de moment?

Proiectul de amnistie și restructurare a datoriilor fiscale poate stârni controverse, însă este important să observăm situația de ansamblu din România.

La finalul anului 2018 existau datorii fiscale restante de aproximativ 30 mld lei. Dintre acestea, doar aproximativ 0,5 mld lei au fost stinse în primele 4 luni ale anului 2019, ceea ce indică o dificultate în colectarea acestor creanțe fiscale de către stat prin metodele consacrate. O serie de țări din Uniunea Europeană au apelat la programe de amnistie similare în ultimii ani (e.g. Belgia, Italia, Germania, Grecia, Italia, Spania), dar și țări precum Australia, Canada și Statele Unite ale Americii, pentru a atrage la buget creanțele fiscale greu de colectat prin alte mijloace. România a apelat, de asemenea, în trecut la programe de amnistie, unele dintre acestea presupunând îndeplinirea unor cerințe complexe.

Se înțelege că guvernarea încearcă prin această metodă să rezolve problema deficitului bugetar. Oare acest proiect legislativ este soluția găsită de guvernare pentru a nu crește taxele? Așa cum ne-a arătat istoria, creșterea taxelor ar afecta toate categoriile de contribuabili, inclusiv pe cei buni platnici.

Prin acest proiect, contribuabilii au ocazia să își achite obligațiile fiscale restante, obținând ștergerea obligațiilor fiscale accesorii. De multe ori, tocmai aceste obligații fiscale accesorii, care cresc datorită ca un bulgare de zapada, duc la contribuabilul în imposibilitatea achitării obligațiilor fiscale în ansamblul lor. Din experiența noastră, de multe ori aceste obligații fiscale suplimentare ieșeau la iveală în urma unei inspecții fiscale, fiscalul având o interpretare a tratamentului fiscal diferită de contribuabil. În acest caz, contribuabilul nu se sustragea de la plata obligațiilor fiscale, nefiind conștient de aceste interpretări care generau obligații fiscale suplimentare. Astfel, în sarcina contribuabilului erau stabilite obligații fiscale principale și accesorii ce nu puteau fi achitate, deși contribuabilul achitase la timp obligațiile fiscale declarate până în acel moment.

În lipsa amnistiei, mulți dintre contribuabilii cu obligații fiscale restante nu le vor putea achita. De multe ori fiscalul nu poate acoperi aceste obligații prin executare silită, existând riscul intrării în insolvență cu efecte pe întreg lanțul comercial. Astfel, vor exista în continuare două categorii de contribuabili: cei care își plătesc obligațiile fiscale și cei care nu. Prin condițiile impuse de proiectul de amnistie, cei care doresc să beneficieze de această facilități vor trebui să achite obligațiile fiscale principale, nemaiavând un avantaj major față de contribuabilii care oricum își plăteau obligațiile fiscale la timp.

În plus, fiscalul ar trebui să acorde facilități contribuabililor buni platnici tocmai pentru a recompensa comportamentul corect al acestora. Un exemplu poate fi acordarea de reduceri pentru plata obligațiilor fiscale la termen. De asemenea, contribuabilii disciplinați pot fi recompensați printr-un grad de risc scăzut ce poate reduce frecvența sau amploarea inspecțiilor fiscale, prioritate la rambursarea TVA, obținerea de certificate de amânare la plata TVA în vama etc.

Acest lucru nu înseamnă că amnistia este o soluție la care putem apela de fiecare dată. Amnistia fiscală ar trebui să aibă un caracter excepțional. Acordarea de amnistii fiscale în mod repetitiv risca să fie contraproductivă, putând duce la concluzia că neplata obligațiilor fiscale la termen poate fi o strategie de finanțare. În plus, caracterul excepțional al amnistiei fiscale este întărit și de întrebările ce pot apărea privind impactul asupra concurenței. Statul ar trebui să folosească toate pârgurile legale, existente deja, pentru a preîntâmpina nevoia unei amnistii în viitor.